

Львівська фундація
суспільних наук

22–23 листопада 2019 р.

**Міжнародна
науково-практична конференція**

ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ НАУК В ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ

Львів

**Громадська організація
«Львівська фундація суспільних наук»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ
НАУК В ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ»**

22–23 листопада 2019 р.

**Львів
2019**

- 1176 **Пріоритети сучасних суспільних наук в трансформаційних умовах** : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 22–23 листопада 2019 року). – Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2019. – 152 с.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ НАУК

Анацька Н. В. ПРІОРИТЕТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ЖИТТЄВО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ	8
Баганча В. О. ФІЛОСОФСЬКІ УРОКИ СОКРАТА	11
Белозьорова Р. О. ОСОБИСТІСТЬ В СИСТЕМІ ВЛАДНИХ ВІДНОСИН.....	13
Білогрива Д. В. ПАМ'ЯТНИК ДЮКУ ДЕ РІШЕЛЬЄ: КУЛЬТУРНО- ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	16
Гудим М. С. ПОНЯТТЯ «ЦІКАВЕ»: ФІЛОСОФСЬКА РЕФЛЕКСІЯ.....	19
Гуменюк А. М. ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНОГО ПЛЮРАЛІЗМУ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН	21
Данильченко А. А. ФЕНОМЕН ХАОСА В ІСТОРИКО- ФІЛОСОФСЬКОМУ АСПЕКТІ.....	24
Карпець Л. А. МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	27
Ломовських С. В. «ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ВНУТРІШНЬОЇ СВІДОМОСТІ ЧАСУ» Е. ГУССЕРЛЯ	30
Мархай Н. С. КОНЦЕПТ «ПРОСТОРУ» У ФІЛОСОФІЇ АРХІТЕКТУРИ.....	33
Свідло Т. М. ТВОРЧА СУТНІСТЬ ЛЮДИНИ В СИМВОЛІЧНОМУ УНІВЕРСУМІ	35
Спіранде О. С. ПРОБЛЕМА ЩАСТЯ В ФІЛОСОФІЇ	37

Сторожик М. І. ТРАДИЦІЇ НАРОДНОЇ ШКОЛИ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ.....	40
--	----

Холак А. М. ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ БЫТИЕ В АСПЕКТЕ КИТАЙСКОЙ ФИЛОСОФИИ	42
---	----

Чернявський І. В. ЗАХІДНА СУЧАСНА ФІЛОСОФІЯ	44
--	----

Щербина-Яковлева О. Ю. ПРОФЕСІЙНА КАРТИНА СВІТУ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	47
---	----

НАПРЯМ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ НАУК

Баршацька Г. Ю., Турба О. О. ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	51
---	----

Богомолова Н. М., Мальований М. М., Макаренко Т. М., Попович Я. М., Онопко О. О. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ У РОЗБУДОВІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	54
---	----

Задоя Р. А. ДЕВИАНТНОЕ ПОВЕДЕНИЕ МОЛОДЕЖИ	57
--	----

Зінюк А. В., Змій Л. М. МОБІЛЬНІ МЕСЕНДЖЕРИ ЯК КАНАЛ КОМУНІКАЦІЇ.....	59
--	----

Кирилюк Н. А. ІНТЕРНЕТ-ЗМІ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	61
--	----

Сизоненко О., Попович В. М. УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ І СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	63
---	----

Ташенко А. Ю., Яковенко А. К., Яковенко Ю. І. РЕГІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА НАЙВАЖЛИВІШИХ ЖИТТЄВИХ ПРІОРИТЕТІВ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	65
---	----

НАПРЯМ 3. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРИЧНИХ НАУК

Буряк А. І.

РАДЯНСЬКИЙ ЧАС УКРАЇНИ ЯК ІЛЮЗОРНА
ПАРАДИГМА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ 69

Веремесва М. В.

ДЖЕРЕЛА ПОПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ УКРАЇНСЬКИХ
СТУДЕНТІВ 60-80-Х РОКІВ ХХ СТ..... 73

Гордієнко Л. В.

ДІЯЛЬНІСТЬ МЕХАНІЧНОЇ СЕКЦІЇ
КИЇВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ТОВАРИСТВА
ІНЖЕНЕРІВ І АГРОНОМІВ ПРИ КИЇВСЬКОМУ
ПОЛІТЕХНІЧНОМУ ІНСТИТУТІ ІМПЕРАТОРА
ОЛЕКСАНДРА ІІ ВПРОДОВЖ 1911–1914 РОКІВ 76

Загороднюк Т. С.

ЛІГА НАЦІЙ ТА ЧЕХОСЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА:
УРЕГУЛЮВАННЯ ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ
УПРОДОВЖ 1920-1930-Х РОКІВ 79

Мазур Д. О.

РАСОВО-АНТРОПОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ У ПЛОЩИНІ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН 83

Наконечна Г. М.

ДО ПИТАННЯ УВІЧНЕННЯ ПАМ'ЯТІ ДІТЕЙ ЖЕРТВ
ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 85

Товкун І. І.

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН 89

Троцька В. І.

ГЛИНЯНІ СВІТИЛЬНИКИ І СВІЧНИКИ З ПАМ'ЯТОК
ДАВНЬОРУСЬКОГО ЧАСУ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ
АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)..... 92

Фицик Л. А., Фицик І. Д.

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ 96

НАПРЯМ 4. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОЛІТИЧНИХ НАУК

Бенецький Ю. О.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ «ТУРЕЦЬКОГО ПОТОКУ»:
ДЕТЕРМІНАНТИ ДЛЯ УКРАЇНИ 99

Білашова М. В. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ МІСЦЕВИХ РАД	102
Бокоч В. М. ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	104
Бровко О. В. МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ТА ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ	108
Гнатюк В. В. СУБНАЦІОНАЛЬНІ ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ, ЛЬВІВСЬКОЇ ТА ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ У 2015 Р.: СУБ'ЄКТИВНЕ ВИМІРЮВАННЯ.....	111
Горло Н. В. ЧИННИКИ ПОЛІТИЗАЦІЇ ЕТНІЧНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН	114
Dorosh L. O. MODERN DEFENCE INITIATIVES OF THE EUROPEAN UNION: SECURITY BENEFITS FOR UKRAINE AND POLAND.....	117
Забавська Х. Ю. ЕВОЛЮЦІЯ ІМПІЧМЕНТУ ЯК ОДНОГО ІЗ КЛЮЧОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ МІЖ ГІЛКАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ	120
Керницький С. Т. SWOT-АНАЛІЗ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ НОРВЕГІЇ	124
Ковальчук А. Є. ВІДМІННОСТІ МІЖ ЖОРСТКИМ ТА М'ЯКИМ БРЕКСІТОМ.....	127
Козак Д. В. РОЛЬ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У СТАНОВЛЕННІ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ	131
Морарь М. В. МІСЦЕ І РОЛЬ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ	134

6. Авзалова Э. И. Интернет участие как новая форма политического участия граждан // Ученые записки Казанского университета. Серия: Гуманитарные науки. 2015. Т. 157. №1. С. 187–193.

Морарь М. В.
доктор політичних наук,
професор кафедри суспільно-гуманітарних наук
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

МІСЦЕ І РОЛЬ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ

Сьогодні для українського суспільства є характерною криза ціннісно-світоглядних засад, яка проявляється у втраті моральних орієнтирів. Суспільство україн дегуманізоване, у ньому панують жорстокість, насильство, поняття гідності й життя знецінилося. Низький рівень політичної культури, як справедливо відзначає Н. Бойко, не сприяє виробленню інструментів узгодження інтересів і запитів соціуму, пошуку способів цивілізовано відповідати на виклики часу, а ще більше поглиблює кризу національної самоідентичності [1, с. 361]. Виклики, які постали перед державою, висувають необхідність звернути увагу на теорію і практику виховання, а саме на політичну освіту як основу ідейного виховання. Створення та забезпечення ефективного функціонування системи політичної освіти, яка включає великий виховний та культурологічний потенціал має вирішення значення у формування політичної культури українського суспільства і в першу чергу, молоді.

Політична наука посідає одне з провідних місць в системі суспільних наук. Як наука про політику, про закономірність діяльності з керівництва та управління суспільством на основі публічної влади покликана не лише надавати політичні знання, на основі яких формуються уявлення щодо форм і способів функціонування громадянина у політичному, правовому, економічному та культурному полі демократичної держави, але й утверджувати її свідому громадянську позицію. Політичні знання потрібні сьогодні будь-якій людині, незалежно від її професійної приналежності, оскільки, живучи в суспільстві і бути вільним від політики неможливо. Для того, щоб не бути пасивним об'єктом впливу з боку охочих до влади людей, потрібно не тільки брати участь у політиці, а й мати наукові знання про неї та керуватись ними на практиці. Джерелом таких знань є окрема наука – політологія.

Політологія, як одна з впливових гуманітарних дисциплін, слугує одним з елементів формування, збереження і вдосконалення концентро-

ваного досвіду освоєння людиною природного і соціального світу. Політична освіта зближується з національною культурою в тому разі, якщо вона синтезує в собі цінності, норми, досвід духовної діяльності власного суспільства. Політична самосвідомість, як культурна, завжди визначається конкретною національною формою. Політична наука й освіта формують гуманітарне знання, яке є мінливим полем пошуку людиною ідеалу, власного шляху у своєму житті. В цьому розумінні, на думку науковців, індивід виступає суб'єктом культуротворчості, оскільки він своїм пошуком утверджує культуру вибору, толерантність, згоди. Політична освіта як раціональний компонент політичного виховання є в свою чергу складовою політичної соціалізації. В загальній практиці застосування цього поняття вузько визначають як процес отримання систематизованих знань про політичне життя суспільства [2, с. 51].

Політична освіта здатна виступити своєрідним та ефективним механізмом формування сучасного громадянського суспільства та його включення, поруч з державою, у вирішення проблем, породжених переходом суспільства до демократичних засад розвитку. Така посередницька роль політичної освіти між процесом пізнання політичного світу та його перетворення ґрунтується на об'єктивних законах цього світу. Адже свідомо змінювати щось у політичному житті можна лише розуміючи об'єктивний зміст політичного процесу та можливі шляхи і засоби бажаних змін. Але, як справедливо вважає С. Бесклетний, недостатнім є усвідомлення цих аспектів лише частиною суспільства. Для забезпечення реформування політичних відносин необхідна свідома діяльність абсолютної більшості громадян, як здатні виступити активними та свідомими учасниками перебудовних заходів з метою подолання перешкод на шляху удосконалення взаємовідносин у суспільстві. Адже, мова йде про певний комплекс цінностей, вмінь та знань громадян, сформованих системою політичної освіти, Які забезпечують їм свідому участь і позицію в політичному житті, можливість відокремити власні політичні інтереси та зіставити їх з інтересами інших та всього суспільства [3, с. 510]. Відомо, що цей комплекс політична наука кваліфікує як політичну культуру громадян.

Формування і розвиток політичної культури відбувається через наповнення конкретним змістом її структурних компонентів, а саме політичних знань, політичної ідеології та психології, політичного досвіду та традицій, норма політичної діяльності. Одним із базових компонентів політичної культури є політичні знання. На основі накопиченої суми знань про політичну сферу людина і суспільство виробляють відповідну політичну поведінку, яка відображає уявлення суб'єктів суспільного процесу про ідеальне і належне, а також про необхідне і дійсне. Головним у змісті політичної культури є знання про устрій і функціонування політики, влада управління. Важливою ознакою політичної культури є єдність політичних знань, переконань і практичної дії. Громадянин повинен засвоїти їх на практиці – у політичній поведінці. Система освіти є одним з найвпливовіших серед внутрішніх та зовнішніх факторів формування політичної культури

громадян України. Навчальні заклади мають широке поле діяльності щодо формування загального рівня політичної культури суспільства. Основна роль у цьому належить гуманітарним дисциплінам. Саме гуманітарна складова вищої освіти забезпечує духовно-культурний розвиток кожної особистості.

Нині гуманітарні знання, рівень освіти, її практична орієнтація розглядаються науковцями як необхідне джерело розвитку політичної системи суспільства, в якому не тільки зростає значення гуманітарної освіти, а й змінюються її зміст, форми та методи. Сьогодні освіта повинна прилаштовуватися до таких ключових чинників, як глобалізація, постійно змінна технологічна ситуація, революція в інформації і комунікації і, як наслідок, прискорення темпу соціальних змін. В Україні діюча освітня система не в певній мірі задовольняє сучасні потреби суспільства і потребує поширення процесів гуманізації. Результатом цього процесу повинна стати гуманістична система освіти, яка створює умови для розвитку вільної творчої особистості з високим рівнем знань та духовності [4, с. 194]. Гуманістична освітня парадигма має стати основою для формування широко освіченої, патріотично налаштованої, креативно підготовленої особистості. У сучасному суспільстві система освіти як соціальний інститут забезпечує систематичну багатоаспектну взаємодію індивіда та суспільства, сприяє успішній соціалізації, формуванню гуманістичної спрямованості соціальних процесів. Водночас, реальна ситуація свідчить, що значення гуманітарної освіти недооцінюється, а її якість не завжди відповідає характеру тих труднощів що стоять перед сучасним світом.

Наприклад, з введенням у навчальний процес поділу дисциплін на «нормативні» та «вибіркові», студент отримав можливість відмовлятися від тих предметів, які, на його думку, не є необхідними в оволодінні майбутньою професією. Для більшості студентів технічних вузів такими є гуманітарні дисципліни, які в основній своїй більшості опинилися в переліку дисциплін «по вибору». Як наслідок, справедливо відзначає Є. Швець, це може негативно позначитися не лише на загальному рівні освіченості майбутніх спеціалістів, але й на збереженні їх національної самосвідомості та ідентичності [5, с. 35].

Політична освіта як фактор формування політичної культури покликана не лише формувати знання людини про світ, але й утверджувати її свідому громадську позицію, забезпечувати потребу індивіда бути почутим і потрібним суспільству. Владним структурам час зрозуміти, що тільки освіта може сформувати націю, що тільки вона належно може поширити українську національну ідею. Освіта повинна рости націю. На сучасному етапі розвитку суспільства, в умовах динамічних перетворень, що відбуваються останнім часом в Україні та у світі, назріла необхідність переосмислення пріоритетів державної політики у сфері формування політичної культури суспільства в цілому і особистості зокрема.

Список літератури:

1. Бойко Н.Р. Громадянське суспільство і політична культура українців: взаємозв'язок та взаємообумовленість. / Н.Р. Бойко // Дні науки

- філософського факультету, 18-19 квітня 2012р.: [матеріали доповідей та виступів] – К.: «Київський університет»; 2012. – С. 408-415.
2. Іванов М.С. Політична освіта в контексті політичних трансформацій суспільства: Монографія. – Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. П. Могили, 2004. – 280 с.
 3. Бесклетний С.Є. Політичні науки як чинник формування політичної культури особистості. / С.Є. Бесклетний // Гілея: науковий вісник. – Вип. 65 (10) – Київ; 2012. – С. 505–514.
 4. Часова К.С. Гуманізація освіти. / К.С. Часова // Педагогічний процес: теорія і практика. Збірник наукових праць. – К.; 2013. – Вип. 4. – С. 194-201.
 5. Напрями удосконалення гуманітарного розвитку України: соціоантропологічні, соціокультурні та соціоосвітоглядові виміри. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 22-23 листопада 2013 р. – Запоріжжя: ЗДІА, 2014. – 284 с.

Рубаняк Н. О.
магістрант історичного факультету
Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського
м. Миколаїв, Україна

МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЛІТИЧНІЙ МОВІ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Доба інформаційного суспільства породжує нові можливості впливу на свідомість мас. З'являється все більше прийомів та технологій, які використовуються задля отримання бажаного результату шляхом маніпулювання. Саме тому існує необхідність надати відповіді на виклики, зумовлені часом.

Пострадянський простір носить досить специфічний характер у плані політичної комунікації й відрізняється в даному контексті від західних країн. Різниця криється не тільки в таких дефініціях як «політична мова» у них та «політичний дискурс» у нас, а й у лінгвістичних особливостях. Наприклад, у країнах, які входили в минулому до складу Радянського Союзу, політики доволі часто під час виборчих кампаній апелювали до почуттів, роблячи головний акцент на емоційній складовій, а не на фактах.

У той же час західні політичні діячі здебільшого керуються прагматичністю. Для них характерним є не тільки контроль за своїми емоціями, але й логічний послідовний виклад матеріалу з наявністю фактажу та великою кількістю професійної термінології. Яскравий приклад – Ангела Меркель.

Громадська організація
«Львівська фундація суспільних наук»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції

«ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ НАУК
В ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ»

22–23 листопада 2019 р.

Видавець – ГО «Львівська фундація суспільних наук»
Адреса кореспонденції: 79000, м. Львів, а/с 6153
Електронна пошта: office@s-sciencefoundation.lviv.ua
Сайт: www.s-sciencefoundation.lviv.ua Т: +38 066 789 82 07
Підписано до друку 25.11.2019 р. Здано до друку 26.11.2019 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 8,84.
Тираж 50 прим. Зам. № 2611-19.